

СТ А Н О В И Щ Е

От доц. д-р Димитър Стефанов Карастатов, „доктор”
Началник Клиника „Вътрешни болести” към МБАЛ „Света Анна –
Варна” АД, гр. Варна

Определен със Заповед № Р-109-385/ 27.06.2018 г. за член на научното жури и със Заповед № Р-109-419/ 13.07.2018 г. да изговори становище по процедура за придобиване на образователната и научна степен „Доктор” с кандидат ас. маг. фармацевт **Надежда Руменова Хвърчанова** от Катедра по фармакология, токсикология и фармакотерапия към МУ „Проф. д-р. П. Стоянов” – Варна, след защита на дисертационния труд на тема: **„Фармакотерапевтично проучване, потенциални странични и токсични ефекти на кардиоактивни медикаменти при лечение на хоспитализирани пациенти с хронична сърдечна недостатъчност”**

Дисертационният труд на маг.фарм. Хвърчанова е посветен на един сложен клиничен синдром, изискващ своевременна диагноза, оценка на сърдечната функция и подбор на оптимално лечение.

В последните години настъпи преоценка на класовете лекарствени средства, прилагани при лечение на сърдечната недостатъчност (СН). Клиничната практика получи и нови класове медикаменти и всичко това прави дисертационния труд изключително навременен и полезен за оценка на съвременния подход при лечение на СН.

Литературният обзор, представен от авторката е изключително подробен, съвременен и дава представа за световния и европейски опит в подхода към СН. Не са много научните публикации у нас, които дефинират СН според фракцията на изтласкване (ФИ) – СН със запазена ФИ и СН с редуцирана ФИ.

Целта на дисертационния труд е ясно формулирана, като най-същественото е проследяването на лечението на СН и връзката му със съпътстващите заболявания, както и съпоставката с европейските препоръки за лечение на СН. Изследваният клиничен материал е напълно достатъчен и в някои отношения проучването има и проспективен характер.

Подбран е изключително подходящ арсенал от статистически методи за оценка на анализирани показатели.

Анализирайки демографските данни, авторката установява, че прогнозата на пациенти с хронична СН се е подобрила значително за период от пет години, което в голяма степен се дължи на придържане към съвременните препоръки, както и включването на някои нови медикаменти. Анализирайки коморбидността при хронична СН авторката отчита

водещата роля на хроничните бъбречни заболявания, артериалната хипертония и захарния диабет. Това дава основание за по-активно и индивидуализирано лечение при СН.

В дисертационния труд прави впечатление анализът на лечебните резултати при СНрФИ и СНзФИ, както и интегрирането на Ivabradin в лечението на СНзФИ. Настоящото проучване най-вероятно ще задълбочи интереса към този препарат в унисон с европейския опит.

Оригинален принос на дисертационния труд е установеният факт, че в значителна степен у нас не се спазват препоръките за лечение на СН в сравнение с европейските регистри по отношение на комбинациите ACE/АРБ, ББ и МРА. Следва да се отбележи отличният стил, с който са представени всички раздели на дисертацията.

Във връзка с дисертационната разработка има достатъчно публикации и представяне на резултатите на научни форуми пред клиницисти и фармацевти. Данните от дисертационния труд успешно могат да бъдат начало на национално многоцентрово проучване на лечението на ХСН в светлината на съвременните препоръки.

Като приемам напълно направените изводи и приноси в представената дисертация, с пълна убеденост предлагам на почитаемото научно жури моето положително становище за придобиване на образователна и научна степен „Доктор” на ас. маг. **Надежда Руменова Хвърчанова.**

21.08.2018 г.
Гр. Варна

С уважение:
/Доц.д-р Димитър Карастатов, доктор/